

Бойко Роман Сергійович,

слухач магістратури навчально-наукового інституту № 3 Національної академії внутрішніх справ

УЧАСТЬ ІНСПЕКТОРА-КРИМІНАЛІСТА В ПРОВЕДЕННІ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ ПРИ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНИХ ПРИГОДАХ З ПОСТРАЖДАЛИМИ ОСОБАМИ

Важливе значення для успішного розслідування автотранспортних злочинів пов'язаних із ДТП є якість проведення слідчих (розшукових) дій на початковому етапі розслідування, серед яких основним є огляд місця події. Огляд місця ДТП є багатосторонньою дією, під час якої слідчий вивчає: обстановку дорожньої події, транспортні засоби, учасників ДТП (зовнішній вигляд, наявні сліди ушкоджень, поведінку тощо), різні сліди та інші об'єкти з метою виявлення і фіксації слідів, необхідних для встановлення обстановки дорожньо-транспортної пригоди, її механізму, інших обставин та причин, які мають значення для розкриття та розслідування даного виду кримінальних правопорушень.

При дорожньо-транспортних пригодах з постраждалими особами, які кваліфікуються за ст. 286 КК України [1], виникає необхідність проведення усебічного, повного і неупередженого дослідження обставин кримінального провадження, виявлення як тих обставин, що викривають, так і тих, що виправдовують підозрюваного, обвинуваченого, а також обставин, що пом'якшують чи обтяжують його покарання, надання їм належної правової оцінки та забезпечення прийняття законних і неупереджених процесуальних рішень [3]. Саме забезпечення такої діяльності під час фіксації даного виду кримінального правопорушення та подальшого його розслідування є досить складним і вимагає спеціальних знань, що свідчить про необхідність залучення до огляду місця події спеціаліста, зокрема інспектора – криміналіста.

Спеціалісти – інспектори-криміналісти, старші інспектори-криміналісти, техніки-криміналісти, а в разі утворення секторів техніко-криміналістичного забезпечення слідчих дій – керівники зазначених секторів, які входять до структури відповідних органів досудового розслідування (далі – інспектори-криміналісти), та працівники Експертної служби МВС у складі спеціалізованої пересувної лабораторії, які володіють спеціальними знаннями та можуть надавати консультації під час досудового розслідування з питань, що потребують спеціальних знань і навичок та залучені як спеціалісти для надання безпосередньої технічної допомоги сторонами кримінального провадження під час досудового розслідування [4].

Інспектор-криміналіст (технік-криміналіст) у кримінальному провадженні – особа, яка володіє науковими, технічними або іншими спеціальними знаннями та навичками застосування технічних або

інших засобів і як спеціаліст бере участь у проведенні слідчих (розшукових) дій та надає практичну допомогу слідчим в організації їх проведення [3].

До основних функцій інспектора-криміналіста зокрема належать виявлення, фіксування, вилучення та пакування матеріальних об'єктів, які несуть на собі слідову інформацію вчиненого правопорушення, з використанням спеціальних знань та навичок, науково-технічних засобів і спеціального обладнання проводить вимірювання, фотографування, звуко- чи відеозапис, складає плани і схеми, виготовляє графічні зображення оглянутого місця чи окремих речей, забезпечує оформлення фото-, звуко- та відеоматеріалів після завершення слідчих (розшукових) дій [3].

Так, відповідно до ст. 237 КПК України з метою виявлення та фіксації відомостей щодо обставин вчинення кримінального правопорушення слідчий проводить огляд місцевості, приміщення, речей та документів і відповідно до ч.3 ст. 237 КПК України для участі в ОМП може запросити спеціалістів [2]. Основним завданням огляду місця ДТП є виявлення та фіксація слідів та інших речових доказів: слідів транспортних засобів, залишків лакофарбового покриття транспортних засобів, освітлювальних та сигнальних приладів, фрагментів кузову, слідів контакту ТЗ з іншими предметами, слідів мастил, гальмівної рідини. Також значна увага повинна приділятися на виявлення слідів крові, залишків волоссяного покриву, кінцівок при травматичній ампутації, інших частин тіла, залишків одягу, взуття тощо. Зокрема слідчий доручає інспектору-криміналісту проведення орієнтувального і оглядового фотографування та відеозапису на місці пригоди, а в разі необхідності – вилучення слідів кримінального правопорушення, а також в установленому порядку проводить огляд транспортних засобів на місці пригоди за участю інспектора-криміналіста та/або відповідного спеціаліста, зокрема для визначення їх технічного стану [5].

Залучення спеціалістів до огляду місця події значно полегшує роботу СОГ і допомагає слідчому зосередитися на виявленні та встановленні інформації необхідної для швидкого та ефективного розслідування кримінального правопорушення.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України : (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25–26, ст.131). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 9–10, № 11–12, № 13, ст.88). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
3. Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України. Наказ МВС України від 06.07.2017 №570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17>.

4. Інструкція про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події. Наказ МВС України від 03.11.2015 №1339. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1392-15>.

5. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні. Наказ МВС України від 07.07.2017 № 575. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#n14>.

Болкун Катерина Андріївна,
курсант навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ДЛЯ ВПІЗНАННЯ

Чинний Кримінальний процесуальний кодекс України (далі – КПК України), а саме глава 20 розкриває вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій, надає поняття та встановлює процесуальний порядок проведення слідчих (розшукових) дій. Вичерпний перелік таких слідчих (розшукових) дій, які можливо здійснювати під час досудового розслідування у кримінальному провадженні передбачені саме цією статтею. Водночас, доводиться констатувати, що в окремих випадках тактичні та процесуальні питання проведення слідчих (розшукових) дій, не маючи чіткого й однозначного законодавчого вирішення, а відповідно стають предметом наукових спорів науковців. Такими є й питання, що стосуються під час аналізу та оцінки ст.ст. 228 та 229 КПК України, якими врегульовано порядок пред'явлення для впізнання особи та речей.

Даючи нормативне визначення процесів і встановлюючи порядок проведення слідчих (розшукових) дій, які мають значні збіжності в їх природі, пов'язані з реалізацією психологічних процесів узнавання того чи іншого об'єкта особою, яка його сприймала раніше, ці дві статті мали б бути викладені у спільному ключі, а відмінності повинні були б бути зумовлені лише особливостями загальної природи об'єктів, які пред'являють для впізнання – особа або річ. Проте зазначені статті чинного КПК України, які розкривають процесуальні аспекти проведення впізнання, доволі істотно різняться за їх змістом, а отже й сутність та порядок впізнання може сприйматися не однозначно. Зазначене зумовлює потребу докладного аналізу й зіставлення окремих положень процесуальних норм, якими на сьогодні врегульовано впізнання у вітчизняному кримінальному судочинстві [1, с. 163].

Слід відмітити, що пред'явлення для впізнання вже давно відомий, як засіб отримання криміналістичної інформації. Крім цього, саме практичні працівники відмічають і відділяють пред'явленню для